

Indholdsfortegnelse

1. Detentionslokalerne	2
2. Oplysninger afgivet under inspektionen.....	7
3. Rapportgennemgang	11
3.1. Grundlaget for detentionsanbringelsen.....	14
3.2. Lægeundersøgelse	17
3.3. Oplysninger fra kriminalregistret.....	21
3.4. Visitation.....	22
3.5. Tilsyn.....	26
3.6. Løsladelsestidspunktet.....	33
3.7. Vejledning om alkoholbehandling og -afvænnning	33
4. Opfølgning	35
5. Underretning	35

Den 9. januar 2001 foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere inspektion af detentionen på Station 2 i København. I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang, jf. nærmere nedenfor under pkt. 3.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Station 2, Politidirektøren i København og Justitsministeriet for at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med de eventuelle bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Politidirektøren i København har med brev af 24. august 2001 fremsendt en notits fra Station 2 med en enkelt bemærkning der er indarbejdet i denne rapport. Jeg har ikke modtaget bemærkninger fra Justitsministeriet.

1. Detentionslokalerne

Detentionslokalerne er beliggende i stueplan på politistationen og vender ud mod St. Kongensgade. Der er i alt syv detentionslokaler på hver knap seks m². Indgang til lokalerne sker ad en bagindkørsel (baggård). Over for bagindgangen ligger bagsiden af Østre Landsret. Til venstre for indgangen ligger der beboelsesbygninger.

Visitation inden anbringelse i detentionen foregår i et lille forrum ved indgangen til detentionslokalerne. Her findes bl.a. en skranke med skuffer til opbevaring af de tilbageholdtes effekter mv. Der findes endvidere både en vejledning til anholdte og Rigspolitechefens vejledning om alkoholafvænnings- og -behandling (i kopi).

Detentionslokalerne har hvide vægge og gråmalet betongulv. Der er endvidere i hvert af lokalene en rist i gulvet. På gulvet er der anbragt en madras på en ca. 15-20 cm høj forhøjning. På forespørgsel blev det oplyst at der ikke var kendskab til skader på grund af forhøjningen.

Over døren er en ventilationsskakt med en fintmasket rist. Opvarmning sker vist nok ved gulvvarme.

I det ene hjørne under loftet er der indbygget et kamera bag en skråtstillet stålplade. Der er endvidere en mikrofon og en højttaler. På væggen er der en kaldeknop. Alle instrumenter blev afprøvet og virkede under inspektionen, dog var billedet fra nogle af lokalene (D3 og D5 og i et vist omfang D4) uskarpt på grund af snavs mv. på linsen. Det blev i den forbindelse oplyst at de detentionsanbragte ofte spytter på linsen mv., men at dagslyset også influerer på klarheden.

Idet jeg går ud fra at personalet har rengjort linserne og fremover rengør dem når de er blevet uklare på grund af snyt mv. så billedet på skærmen ikke er utydeligt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

På dørens inderside er det angivet at rummet er videoovervåget.

I D4 var der et hul i væggen lige ved siden af stålpladen omkring kameraet. Det stammer fra en ventilationsrist som stålpladen til dels dækker. I de øvrige lokaler er dette hul overdækket af et gitter (inden opsætning af pladen).

Jeg bemærkede under inspektionen at dette hul ville kunne anvendes af de tilbageholdte med henblik på hængning, og at det derfor (ligesom de øvrige huller) straks burde tildækkes.

Jeg går derfor ud fra at hullet nu er tildækket, men for god ordens skyld beder jeg om en bekræftelse herpå.

Belysningen består af en indbygget lampe i loftet. Nogle steder var belysningen mat, andre steder, f.eks. i D4, temmelig skarp.

Der er i hvert lokale et vindue bestående af 10 aflange ruder under loftet langs hele den ene væg. Ruderne er i blændet glas så det ikke er muligt at kigge ind (eller ud) af vinduerne. Glasset er slagfast.

På de fleste af dørene i detentionslokalerne er der skrevet/ridset, og/eller de har mærker efter slag. Dørene i detentionslokalerne D3, D4 og D6 var særligt præget af mærker over det meste af døren, herunder nogle meget dybe mærker i D3 og D6, men også D5 havde nogle ridser. Der er endvidere skrevet/ridset på væggen, nogle steder lidt, andre steder (f.eks. i D1) mere. Generelt var væggene dog pæne, mens dørene generelt var meget ridsede mv. I D5 var der endvidere en revne i gulvet.

Det blev oplyst under inspektionen at mærker/ridser på døre og vægge kunne være foretaget med en lynlås eller en knap eller lignende.

Det blev endvidere oplyst at detentionslokalerne også bliver brugt som venterum til anholdte, jf. nærmere nedenfor, og at det i sådanne tilfælde nogle gange ved anholdelse af flere samtidig sker at de pågældende først visiteres nogen tid efter indsættelsen.

Det forhold at der er ridsemærker (og mærker efter slag), kan give det indtryk at visitationen i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhu idet de indsatte har kunnet medbringe genstande som har kunnet bruges til disse beskadigelser. På samme måde vil sådanne genstande kunne bruges til selvbeskadigelse. Jeg henviser til Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer, § 13, stk. 1, hvorefter den tilbageholdte skal fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. (Kundgørelsen er pr. 1. august 2001 afløst af Kundgørelse II, nr. 55 af 27. juni 2001, hvor den nævnte bestemmelse nu findes i § 13, stk. 3).

Uanset oplysningen om at ridsemærker mv. kan stamme fra f.eks. en lynlås eller være forårsaget af venterumsanbragte der endnu ikke er blevet visiteret, går jeg ud fra at politidirektø-

ren vil overveje at indskærpe reglerne for visitation ved detentionsanbringelser. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette forhold.

I hvert detentionsrum er det med store sorte bogstaver og tal på gulv og væg påmalet hvilket detentionslokale der er tale om.

Der er indkig i døren til detentionslokalerne. I detentionslokale D4, D5 og D7 var glasset noget uklart, mens det var klart i D6.

Jeg henstiller til politiinspektøren at være opmærksom på at alle indkigshullerne altid skal være tilstrækkeligt klare til at se igennem. Idet jeg går ud fra at glassene vil blive gennemgået med henblik på vurdering af behovet for udskiftning, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Detentionslokale D7 havde et tæppe på gulvet, to stole og et bord. Der lå et tæppe, aviser og en polsk bog fremme. Lokalet var pænt. Det blev oplyst at dette lokale (kun) bliver brugt til udlændinge der skal afvises ved indrejsen til Danmark efter bestemmelsen i udlændingelovens § 28. Der er primært tale om polakker som kommer ind med færgen fra Polen, og som ikke har lovligt ophold i Danmark, f.eks. fordi de ikke har penge nok til opholdet. Det sker efter aftale med den polske ambassade og færgen. Da færgen ikke sejler hver dag, kan polakkerne nemlig ikke altid sendes retur med det samme.

Jeg anmoder politidirektøren om nærmere at redegøre for grundlaget for tilbageholdelsen i detentionen af de pågældende udlændinge (polakker).

(Det fremgår i øvrigt af en teknisk beskrivelse der var vedlagt som bilag til Station 2's besvarelse af 21. august 2000 på en forespørgsel fra Københavns Politi til alle stationslederne i ordenspolitiet, jf. herom nedenfor, at dette rum også anvendes til anholdte der skal fremstilles i fogedretten).

Der er endvidere i tilknytning til detentionsrummene et toilet med bad som de detentionsanbragte kan benytte.

Det blev under inspektionen oplyst at der ikke er sket istandsættelse af lokalerne i mange år, bortset fra maling af vægge en enkelt gang. Lokalerne bliver ikke brugt ret meget.

Jeg anmoder om oplysning om eventuelle planer med hensyn til istandsættelse af lokalerne.

Detentionerne anvendes som nævnt også som venterum. Det skyldes at venterummene (som der er tre af) ikke har videoovervågning og heller ingen vinduer (da de ligger midt i bygningen). De anholdte der skal venterumsanbringes, foretrækker som regel også at blive anbragt i et af detentionsrummene fremfor i venterum når de får valgmuligheden. Det noteres (nu) ved et V eller D om der er tale om venterumsanbringelse eller detentionsanbringelse.

I ovennævnte brev af 21. august 2000 har Station 2 svaret på en forespørgsel (af 4. august 2000) fra Københavns Politi til alle stationslederne om anvendelse af detentionerne til personer der ikke er påvirkede af spiritus. Station 2 har heri oplyst at stationen i overvejende grad bruger detentionsrummene til anbringelse af personer der ikke er berusede, og at det i de fleste tilfælde sker efter den anholdtes anmodning herom. Besvarelsen var som nævnt vedlagt en beskrivelse af vente- og detentionsrummene hvori er en begrundelse for anvendelsen af detentionsrummene som venterum. Det er samtidig i besvarelsen anført at anvendelsen af detentionsrum som venterum i ingen tilfælde i 1999 skyldtes at venterummene var optaget.

Efter § 2 i Rigspolitichefens kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 om detentionsanbringelse må der ”i almindelighed” kun anbringes spirituspåvirkede personer i detentioner. Efter § 2, stk. 2, i den nye kundgørelse må personer der ikke er berusede, ”som udgangspunkt” ikke anbringes i detentionen.

Politidirektøren har i § 2, stk. 3, i PD-orientering nr. 39 af 11. oktober 2000 om detentionsanbringelse af spiritus- og blandingsmisbrugspåvirkede personer gentaget at der i almindelighed kun må anbringes påvirkede personer i detentioner. Anbringelse af øvrige anholdte i detentio-

ner kan ifølge denne bestemmelse ske hvis det af andre årsager er ”nødvendigt”. PD-orienteringen er udstedt efter at politidirektøren har modtaget svar fra de enkelte stationer om anvendelse af detentionerne til personer der ikke er påvirkede af spiritus.

Jeg anmoder politidirektøren om at oplyse om besvarelsene (i øvrigt) har givet politidirektøren anledning til at foretage sig noget, herunder for så vidt angår Station 2's svar, og i givet fald oplyse nærmere herom.

Jeg beder endvidere Justitsministeriet oplyse hvorvidt det oplyste om at venterumsanbringelse på Station 2 normalt finder sted i detentionsrummene, giver ministeriet anledning til bemærkninger, herunder når det sker fordi de anholdte selv ønsker/foretrækker det.

2. Oplysninger afgivet under inspektionen

Det blev forud for inspektionerne der – foruden Station 2 – omfattede Station 1 (hvor inspektionen blev indledt) og Station 3, oplyst at der den 5. november 2000 som et led i de besparelser som politiet efter finansloven er pålagt, skete en ændring af natberedskabet således at der om natten kun kunne ske detentionsanbringelse på Station 1. Pr. 15. december 2000 blev dette dog ændret således at der fra da af også kunne ske detentionsanbringelse på Station 3 om natten.

Station 1 har efterfølgende telefonisk oplyst at ordningen med ændring af natberedskabet rettelig blev anvendt (allerede) fra den 4. november 2000 og (først) ændret den 17. december 2000. I perioden 4. november 2000 til 17. december 2000 skete der dog af pladmæssige grunde nogle gange alligevel anbringelse andre steder end på Station 1 om natten.

Under inspektionen af Station 1 udbad jeg mig skriftlig orientering om denne ordning. Med brev af 17. august 2001 har Politidirektøren i København fremsendt en redegørelse af 10. august 2001 herom. I redegørelsen er bl.a. anført følgende:

” ...

Ordningen med det fælles natberedskab viste såvel hensigtsmæssige som uhensigtsmæssige sider, og en nedsat følgegruppe evaluerede løbende natberedskabet for at optimere tjenesten dels til borgernes, men også til politifolkenes tilfredshed.

Meget hurtigt blev det klart, at travlhed, arbejdsmiljø samt tekniske og bygningsmæssige forhold, var årsag til forskellige problemstillinger. Følgegruppen besluttede derfor på et møde den 13. november 2000, at der skulle ske en opnormering af vagthavendegruppen med 1 m/k torsdag, fredag og lørdag nat. Opnormeringen skal ses i lyset af, at der fra de vagthavendes side blev gjort opmærksom på, at der var for dårlig kvalitet i det arbejde, der blev udført specielt omkring varetagelse af de anholdte.

Den 14. november 2000 traf følgegruppen den beslutning, at station 3 fra den 16. november 2000 skulle dele natberedskabet med station 1 på torsdage, fredage og lørdage. Dette blev gjort i erkendelse af, at der var for mange problemer, der ikke kunne løses, samt at ordningen i en række henseender var uhensigtsmæssig i relation til bygningsmasse, ressourceanvendelse, arbejdsmiljø, m.v.

Ved et møde først i december konkluderede følgegruppen på baggrund af forholdene i november måned 2000, at der stadig var utilfredsstillende forhold ved ordningen, hvilket medførte en beslutning om, at både station 1 og station 3 skulle indgå i det centrale natberedskab alle dage fra torsdag den 14. december 2000. Dette tiltag viste sig at løse mange af de problemer, der gav anledning til utilfredsheden. Et af problemerne var som tidligere nævnt, at de vagthavende bl.a. ikke kunne nå at føre de pålagte tilsyn med anholdte i tilstrækkeligt omfang, hvilket betød ekstraordinære åbninger af station 2 og 3 i perioden.

Det skal endvidere bemærkes, at der op til de 4 weekender (torsdag, fredag og lørdag) i december 2000 yderligere blev stillet personale til rådighed for målrettede indsatser i forbindelse med vold og uro relateret til julefrokoster i politikredsen. De målrettede indsatser blev på skift styret fra station 2 til og med station 5. I forbindelse med disse indsatser blev den ansvarlige station natåbnet med henblik på styring af den konkrete indsats, ligesom stationen kunne modtage anholdte relateret til selve indsatsen.

I forbindelse med den ekstraordinære åbning var der ikke almindelig publikumsbetjening på stationen.

De vagthavende gav efterfølgende udtryk for, at der nu ikke længere var problemer med tilsynene med de anholdte.

Station 2 forestod den målrettede indsats (vold – uro) i uge 48, station 3 i uge 49, station 4 i uge 50 og station 5 i uge 51.

Foruden ovennævnte målrettede indsatser havde Politivagten på Københavns Hovedbanegård også ekstraordinært natåbent alle weekender i december 2000.

- o -

Med baggrund i de strukturændringer der p.t. pågår i Københavns Politi, blev der den 26. marts 2001 truffet beslutning om, at station 4 igen skulle fungere som døgnbetjent station. Det

betyder, at Københavns Politi i dag og fremover har døgnbetjente stationer på station 1, 3 og 4.

Ekstraordinære natåbninger af station 2 og 3

Ved ekstraordinær natåbning af station 2 og 3 i november/december 2000, blev der placeret en chargeret vagthavende og to politifolk på den aktuelle station. Dette udelukkende for at varetage de anholdtes interesser. De nævnte stationer var således ikke åbne for publikumsbetjening.

Antallet af anholdte oversteg på tidspunkter kapaciteten på station 1, hvorfor station 2 ekstraordinært blev natåbnet både torsdag den 30. november 2000 og lørdag den 2. december 2000, ligesom station 3 blev det lørdag den 2. december 2000.

Igen fredag og lørdag den 8. og 9. december 2000 blev station 3 ekstraordinært natåbnet, idet der var et stort antal anholdte.

Modtagelse af anholdte

På de københavnske politistationer var og er proceduren stadig sådan, at der ved hver vagt er én blandt de vagthavende, der på hele vagten er ansvarlig for de anholdte. Dette indebærer modtagelse af den anholdte, opdatering i POL-SAS (edb-anholdelsesprotokol), tilsyn med anholdte og notering af tidspunkter for tilsyn og hvem der har udført tilsynene på anholdelsesblanketten, samt hvis pgl. skal løslades inden for vagten, så forestår han også dette.

Natberedskabets konsekvenser for den anholdte

I forbindelse med natberedskabet blev der fra centralt hold udstukket en række retningslinier. Således blev der også lavet retningslinier for, hvordan en anholdt skulle behandles under ordningen med natberedskabet.

Retningslinierne var og er som følger:

Skønnes en sag med en anholdt på en station først at være færdigbehandlet efter kl. 2300, skal vagthavende for station 4's og 5's vedkommende i samråd med vagtlederen på station 1 og vagthavende for station 2's vedkommende i samråd med vagtlederen på station 3 træffe afgørelse om, at anholdte, sagen og i visse tilfælde personalet overføres til station 1, henholdsvis station 3, for færdigbehandling af sagen. Der må ikke på station 2, 4 og 5 befinde sig anholdte på stationen efter kl. 2300, medmindre der er en chargeret vagthavende til stede, og sagsbehandlingen skønnes hurtigt at kunne tilendebringes, således at løsladelse kan ske.

Starter stationens personale sagsbehandling under patrulje, og skønnes det, at sagsbehandlingen med eventuelle anholdte vil have en varighed ud over kl. 2300, meddeles dette til vagthavende, der i samråd med vagtlederen på station 1 (for station 4's og station 5's vedkommende) henholdsvis station 3 (for station 2's vedkommende) afgør, om personalet, sagen og anholdte kører direkte til station 1 henholdsvis station 3 for sagsbehandling.

Er det nødvendigt at overføre en detentionsanbragt fra en station til station 1 henholdsvis station 3, skal dette opdateres i anholdelsesdisposition (OT) – overført til natberedskab. Der ta-

ges en kopi af anholdelsesblanketten, som følger den anholdte. Den originale anholdelsesblanket bliver på stationen med påtegning om tidspunktet for overførslen under rubrikken 'eventuelle bemærkninger'. Station 1 henholdsvis station 3 påfører tidspunktet for modtagelsen af den anholdte og fortsætter med tilsyn på kopien. Når løsladelse sker, påtegner station 1 henholdsvis station 3 dette og beholder anholdelsesblanketten i eget ringbind, samt foretager løsladelse i POL-SAS.

Er det nødvendigt at overføre en anholdt fra en station til station 1 henholdsvis station 3 for videre sagsbehandling, skal dette opdateres i anholdelsesdisposition (OT) – overført til natberedskab. Der tages en kopi af anholdelsesblanketten, som følger den anholdte. Det foreliggende sagsmateriale følger ligeledes den anholdte og skal være så godt beskrevet, at natberedskabet har mulighed for at færdiggøre sagen.

Samme fremgangsmåde anvendes ved overførsel af anholdte kl. 0700 fra natberedskabet til stationerne, hvor natberedskabet opdaterer i anholdelsesdisposition (OF) – overført fra natberedskab.

Det skal bemærkes, at koderne (OT) – overført til natberedskab og (OF) – overført fra natberedskab er to nye anholdelsesdispositioner, som alene er oprettet for at dokumentere og måle overførsel af anholdte til og fra natberedskabet. Koderne må ikke benyttes til andet end overførsler.

...”

Station 2 er ikke som Station 1 omfattet af forsøgsordningen med elektronisk overvågning til delvis erstatning for det personlige tilsyn. Efter denne ordning skal de første to tilsyn ske personligt hvorefter tilsynene normalt kan overgå til alene at foregå ved elektronisk overvågning – via monitor og lyttefunktion. Justitsministeriet har tidligere orienteret mig om Rigspolitichefens skrivelse af 5. marts 2001 hvoraf fremgår at det er besluttet at alle københavnske politistationer skal være omfattet af ordningen. Det er videre i brevet anført at det på daværende tidspunkt alene var Station 1 og 3 der havde moderne lytte- og overvågningsudstyr hvorfor indførelsen af elektronisk overvågning på de øvrige stationer (herunder Station 2) ville ske i takt med at disse stationer i løbet af foråret 2001 fik installeret det moderne udstyr. Jeg går således ud fra at Station 2 nu har dette udstyr.

Om den nuværende procedure ved detentionsanbringelse blev det (ved samtalen på Station 1 forud for gennemførelsen af inspektionerne) oplyst at anholdelsesblanketterne nu er omfattet af regler om arkivering således at det kan dokumenteres hvad der er foregået. Anholdelsesblanketterne skal indeholde notat om alle tilsyn.

Det blev endvidere oplyst at der nu tilkaldes læge i alle tilfælde af detentionsanbringelse, og at der ikke er problemer med at få hospitalerne til at tage imod de tilbageholdte når politiet skønner at den pågældende skal indbringes eller overføres til hospital.

Under inspektionen af Station 2 blev det oplyst at der kan være problemer med hurtigt lægetilsyn af de detentionsanbragte. Stationen udleverede endvidere kopier vedrørende bl.a. nogle episoder hvor sundhedspersonale havde afvist stationens ønsker om at den pågældende blev bragt til/undersøgt på hospital.

Det blev endvidere oplyst at rapporterne nok ikke var fyldestgørende udfyldt, men at det i alle tilfælde har skyldtes arbejdspress på grund af andre opgaver. Selv om der ikke er gjort notat herom, er der således udført de tilsyn som der skal udføres efter kundgørelsen idet tilsynspligten prioriteres højt. Det tager imidlertid lang tid at opdatere i POL-SAS hvis det skal ske hver halve time efter hvert tilsyn.

Det blev endelig oplyst at der skete en ensretning af anholdelsesblanketterne, herunder indførelse af rubrikker til notat om tilsyn, i forbindelse med ændringen af natberedskabet. Det er Station 3 som har natberedskabet for de tilbageholdte der hører til under Station 2.

3. Rapportgennemgang

Jeg bad under inspektionen om rapportmateriale vedrørende de seneste 20 detentionsanbringelser forud for den 13. december 2000 hvor inspektionen blev varslet. Min anmodning vedrørte således rapporter fra den periode hvor der på grund af ændring af natberedskabet ikke skete detentionsanbringelse på Station 2 om natten, jf. pkt. 2 ovenfor.

Jeg modtog herefter kopi af anholdelsesblanketter og udskrifter fra POL-SAS (Politiets elektroniske sagsstyringssystem) vedrørende i alt 24 anbringelser der dækker perioden fra den 18. november 2000 til og med den 12. december 2000. Udskrift fra POL-SAS mangler dog i 3 tilfælde. Når jeg har modtaget 24 anbringelser skyldes det at 4 anbringelser der alle skete sam-

me nat, startede på Station 3, men blev fortsat på Station 2. 3 af disse anbringelser indgår i denne inspektionssag, men alene for den periode de pågældende var anbragt på Station 2. (Den fjerde – AP.nr. 16036 – henviser jeg til nedenfor). I 2 tilfælde har jeg tillige modtaget lægeerklæring.

I flere tilfælde har der været tale om flere end en anbringelse i løbet af en dag. Anbringelserne nævnt under gennemgangen nedenfor er angivet med det ”AP.nr.” (anholdelsesprotokolnummer) der er angivet i anholdelsesblanketten og POL-SAS.

I 2 tilfælde, AP.nr. 16036 og AP.nr. 16461, hvor der er vedhæftet to udskrifter fra POL-SAS, er det i den ene i begge tilfælde anført at den pågældende blev venterumsanbragt, mens det i den anden udskrift er anført at den pågældende blev henholdsvis overført fra natberedskab (AP.nr. 16036) og anbragt i detentionen som beruser (AP.nr. 16461). Anholdelsesårsagen var henholdsvis indbrud og vold. I anholdelsesblanketterne er det alene anført at de pågældende blev anbragt i detention. For så vidt angår AP.nr. 16036 er der i POL-SAS svaret nej til detention. Selv om der har været foretaget flere detentionstilsyn, går jeg derfor ud fra at der (efter overførslen fra natberedskabet) har været tale om en venterumsanbringelse. Denne sag indgår derfor ikke i gennemgangen nedenfor.

For så vidt angår AP.nr. 16461 er der i POL-SAS svaret ja til detentionsanbringelse. Der er endvidere sket lægeundersøgelse og foretaget (flere) tilsyn efter detentionskundgørelsen. Jeg lægger til grund at der er tale om detentionsanbringelse. Denne sag indgår derfor i min undersøgelse.

Jeg anmoder dog politidirektøren om at oplyse baggrunden for at den pågældende i sagen AP.nr. 16461 er registreret både som detentions- og venterumsanbragt.

I et andet tilfælde – AP.nr. 16472 – er det i den vedhæftede udskrift fra POL-SAS anført at den pågældende blev arresthusanbragt, men der er samtidig skrevet J i rubrikken om detentionsanbringelse. Pågældende der var anholdt for bl.a. husspektakler, blev (efter aktsøgning) overført til Vestre Fængsel. Det skete 3½ time efter indbringelsen. Her fandt der også læge-

undersøgelse og detentionstilsyn sted, og jeg formoder at den pågældende ved anholdelsen var beruset, og at der således skete detentionsanbringelse på dette grundlag indtil der kunne ske overførsel til Vestre Fængsel. Denne sag indgår derfor også i min undersøgelse.

Såfremt min antagelse er forkert, beder jeg politidirektøren om at meddele mig det.

I 3 sager mangler som nævnt udskrift fra POL-SAS. Det drejer sig om 3 af de 4 tilfælde hvor der er sket overførsel fra natberedskabet. (AP.nr. 16032, 16033 og 16034). Disse sager indgår i min undersøgelse der således omfatter 23 sager, for nogle forholds vedkommende dog kun 20 sager.

Anholdelsesblanketten indeholder bl.a. felter til notering af navn, adresse og CPR-nummer på den anholdte, dato og klokkeslæt for anholdelse og indbringelse til politistationen, årsagen til anholdelsen, spirituspromille, og hvor anbringelse er sket (i detentionen eller andre steder). Det er i alle tilfælde påført hvilket detentionslokale anbringelse er sket i. Herudover er der rubrikker til angivelse af tidspunktet for tilkaldelse og tilsyn af læge og navnet på den pågældende læge. Der er endvidere felter til angivelse af hvem der har foretaget anholdelsen af og indbragt den pågældende til stationen, hvem der har visiteret, og hvem der er modtagende vagthavende. Endelig er der felter til notering af skader/spor/tilstand og eventuelle sygdomme samt til notat om foretagne tilsyn ved angivelse af klokkeslæt og tjenestenummer på de(n) der har tilset vedkommende.

Blankettens bagside indeholder bl.a. fortrykte rubrikker til angivelse af penge og andre værdigenstande, angivet som øreringe, ringe, kæde(r), ur og andet, som er taget i forvaring ved visitationen. Der er endvidere fortrykte felter til notat om bl.a. udlevering af vejledning og ”pjece” til anholdte. Sidstnævnte er angivet i forbindelse med felt til angivelse af dato og klokkeslæt for løsladelse, og jeg går derfor ud fra at der sigtes til (Rigspolitichefens) pjece om alkoholafvænning og -behandling. Der er endvidere en rubrik til anholdtes underskrift som kvittering for udlevering af de effekter der har været taget i forvaring.

Af Politiets Årsberetning for 1999 fremgår det (s. 145) at der i dette år var i alt 1135 detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer i Københavns politikreds. Det fremgår ikke hvor mange af dem der skete på Station 2, men det blev under inspektionen oplyst at det ikke er ret mange. Af de 1135 anbringelser blev 967 lægeundersøgt (mens 98 blev bragt til sygehus og 14 bragt til hjemmet). Der sker nu som nævnt ovenfor (og også nedenfor under pkt. 3.2.) lægetilsyn i alle tilfælde.

Nærmere regler om detentionsanbringelse er fastsat i Rigspolitechefens kundgørelse om detentionsanbringelse af spirituspåvirkede personer. På det tidspunkt hvor de gennemgåede anbringelser fandt sted, var det Kundgørelse II nr. 55 af 28. marts 1994 der var gældende, og som der derfor er henvist til nedenfor. Denne kundgørelse er nu afløst af Kundgørelse II, nr. 55, af 27. juni 2001 der trådte i kraft den 1. august 2001.

Politidirektøren har, som nævnt ovenfor, i PD-Orientering nr. 39 af 11. oktober 2000 fastsat lokale bestemmelser om detentionsanbringelse af spiritus- og blandingsmisbrugspåvirkede personer.

3.1. Grundlaget for detentionsanbringelsen

Efter kundgørelsens § 2 må, som nævnt ovenfor, i almindelighed kun spirituspåvirkede personer anbringes i detention.

Anbringelse af spirituspåvirkede personer i detentionen må dog kun ske hvis det skønnes strengt nødvendigt, jf. kundgørelsens § 1, stk. 2.

Det er således efter kundgørelsen uden betydning i hvilken grad den pågældende er spirituspåvirket, ligesom der undtagelsesvist vil kunne ske anbringelse af personer der ikke er spirituspåvirkede (jf. § 2), men anbringelse i detentionen forudsætter i alle tilfælde at det skønnes strengt nødvendigt (§ 1, stk. 2).

I 14 (af de 20) tilfælde er det udtrykkeligt i POL-SAS (og i visse tilfælde tillige i anholdelsesblanketten) anført at der var tale om beruselse. I nogle af

disse tilfælde er der henvist til (færdselslovens) § 53 om spiritus- og promillekørsel. I et af de 14 tilfælde var der tillige tale om narko (AP.nr. 15842).

I et andet af disse tilfælde (AP.nr. 16760) er det i POL-SAS anført at der er tale om en beruser, men i anholdelsesblanketten er det anført at den pågældende var narkopåvirket. Det fremgår ikke om ”beruser” i POL-SAS dækker over narko eller spiritus eller begge dele. Der er således i dette tilfælde muligvis ikke tale om spirituspåvirkethed, men om narkopåvirkethed (eller begge dele). I et andet (15.) tilfælde – AP.nr. 16618 – er der henvist til færdselslovens § 54 om bl.a. kørsel under påvirkethed af andre rusmidler end spiritus. I denne sag er det i POL-SAS anført at der er tale om ”spritanklager”, og at den pågældende havde blanke øjne, talte snøvlende og havde en usikker gang. Der er således i dette tilfælde muligvis heller ikke tale om spirituspåvirkethed, men om narkopåvirkethed (eller begge dele).

I yderligere et tilfælde (AP.nr. 16096) fremgår beruselsen alene af lægeerklæringen. I et tilfælde fremgår det ved henvisning til politivedtægtens § 4. I de sidste 3 tilfælde fremgår det ikke om vedkommende var beruset. Foruden den ovenfor nævnte sag, AP.nr. 16472 som er anført som en arresthusebringelse, drejer det sig om AP.nr. 16093 (en anholdelse efter politivedtægten uden at det er angivet hvilken bestemmelse der er tale om) og AP.nr. 16419 der vedrører en anholdelse for husspektakler. Jeg går imidlertid ud fra at der også i disse 3 tilfælde var tale om beruselse (eller anden påvirkethed).

Bortset fra sagen AP.nr. 16618 hvor der så vidt ses alene var tale om narkopåvirkning, og AP.nr. 16760 hvor der muligvis også var tale om narkopåvirkethed uden samtidig påvirkethed af spiritus, lægger jeg på denne baggrund til grund at der i alle tilfælde har været tale om spirituspåvirkethed.

Fra en sag om et dødsfald i detentionen på Politistationen i Aalborg er jeg bekendt med at Rigspolicefens har udtalt at kundgørelsen historisk set som

udgangspunkt aldrig har omfattet andre end spirituspåvirkede personer. (Den nye kundgørelse omfatter alle personer der er berusede, hvad enten det skyldes alkohol eller andre berusende og/eller bedøvende midler, jf. § 1, stk. 1). Rigspolitichefen har også anført at en tilbageholdt person som skønnes påvirket alene af medicin og/eller narkotika, eller af en kombination af spiritus og medicin/narkotika, efter Rigspolitichefens opfattelse bør lægeundersøges og i svære tilfælde straks bringes til hospital. Rigspolitichefen har samtidig tilkendegivet at denne opfattelse ikke fremgår af kundgørelsen eller andre instruktive forskrifter for politiets arbejde. (Efter den nye kundgørelse skal der ske lægetilsyn ved alle detentionsanbringelser, jf. § 12. En sådan regel gælder allerede for detentionsanbringelser i København, jf. PD-orienteringens § 2, stk. 2, og nedenfor under pkt. 3.2.).

Der er notat om lægetilsyn i AP.nr. 16760. Tilsyn fandt sted 35 minutter efter at lægen var tilkaldt (hvilket var knap en time efter indbringelsen). Der er ikke noget notat om lægens bemærkninger, men jeg lægger til grund at lægen har ment at anbringelse i detentionen var forsvarlig.

Jeg lægger således til grund at (opretholdelse af) anbringelsen i detentionen i dette tilfælde er i overensstemmelse med kundgørelsens § 2.

I det andet tilfælde, AP.nr. 16618, og i AP.nr. 15842, hvor der var tale om både spiritus og narko, er der notat om lægetilkald, men ikke om tilsyn. De pågældende blev løsladt henholdsvis 2 timer og 15 minutter og 3½ timer efter indbringelsen, men det fremgår ikke om det manglende notat om lægetilsyn skyldtes at lægen ikke nåede at komme inden løsladelsen.

Da der imidlertid skete lægetilkald i sagerne, giver det mig ikke anledning til at foretage mig yderligere vedrørende spørgsmålet om anbringelsens overensstemmelse med kundgørelsens § 2.

Jeg lægger herefter til grund at alle anbringelserne har været i overensstemmelse med kundgørelsens § 2.

Jeg har ikke grundlag for en nærmere efterprøvelse af om detentionsanbringelserne i de enkelte tilfælde var strengt nødvendige, jf. kundgørelsens § 1, stk. 2. Jeg går ud fra at det forholder sig således – også i det tilfælde hvor den tilbageholdte kun fandtes påvirket i let grad (AP.nr. 16004).

Jeg lægger således også til grund at anbringelserne i alle tilfælde har været i overensstemmelse med kundgørelsens § 1, stk. 2.

3.2. Lægeundersøgelse

Efter kundgørelsens § 9 skal der ske lægeundersøgelse medmindre det på grundlag af den tilbageholdtes tilstand eller omstændighederne i øvrigt, f.eks. oplysninger om den tilbageholdtes færden, findes ubetænkeligt at lægeundersøgelse undlades.

Politidirektøren har i en skrivelse af 23. august 2000 til stationslederne i ordenspolitiet på Station 1-6 fastsat lokale bestemmelser om lægetilsyn med detentionsanbragte. Politidirektøren har heri bestemt at der fremover ”altid og uden undtagelse skal gennemføres lægetilsyn af detentionsanbragte i Københavns politikreds – enten ved undersøgelse på skadestue eller ved tilkaldelse af læge.” Det fremgår som tidligere nævnt nu også af PD-orienteringens § 2, stk. 2.

Det er i alle tilfælde med angivelse af tidspunkt noteret at der er tilkaldt læge. Bortset fra i 4 tilfælde (AP.nr. 15842, 15846, 16004 og 16618 – sidstnævnte er omtalt ovenfor under pkt. 3.1.) er det noteret at der var tilsyn ved læge. Der var tale om anbringelser mellem knap 2 timer og ca. 3 timer og 45

minutter. Det fremgår ikke om der for disse 4 tilfælde vedkommende er tale om manglende tilsyn ved læge eller manglende notat herom.

Jeg anmoder om oplysninger herom. Hvis der er tale om manglende tilsyn, beder jeg tillige om oplysning om årsagen hertil. Hvis der er tale om manglende notat, beder jeg om kopi af lægeerklæringerne i sagen.

I samtlige de tilfælde hvor der er notat om lægetilsyn, er det sket med angivelse af tidspunktet herfor. Det er endvidere i alle tilfælde angivet hvem der forestod lægetilsynet.

Kundgørelsen foreskriver ikke notatpligt med hensyn til spørgsmålet om overvejelser om lægetilsyn. I den nye kundgørelse er der bestemmelser om notatpligt (§ 14, stk. 3).

I 2 tilfælde er der blandt det materiale som jeg har modtaget, erklæringer fra lægen om tilsynet (AP.nr. 16096 og 16098). Af PD-Orientering nr. 39 fremgår det at lægen efter sin undersøgelse udfylder en lægeerklæring, jf. § 5, stk. 3. Jeg går derfor ud fra at der også findes lægeerklæringer i de øvrige sager.

Jeg beder politidirektøren om at bekræfte at der i sagerne findes lægeerklæringer.

Jeg anmoder desuden politidirektøren om kopi af erklæringerne i de 5 seneste sager (AP.nr. 16419, 16461, 16470, 16472 og 16760).

Der er ikke i kundgørelsen fastsat tidsmæssige bestemmelser inden for hvilke der skal ske tilkaldelse af eller undersøgelse ved læge.

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er at vurdere om det er forsvareligt at lade den detentionsanbragte være anbragt i detentionen, eller om der eventuelt skal ske indlæggelse. Dette forudsætter at tilkaldelse af læge og undersøgelse af den detentionsanbragte sker snarest muligt efter indbringelsen.

I PD-orienteringen er det i § 4, stk. 2, sidste punktum, anført at der skal tilkaldes læge hvis vagtlederen/vagthavende med særligt ansvar for detentionsanbragte efter fremstillingen af den pågældende skønner at han/hun kan detentionsanbringes. Lægetilkald skal således ske umiddelbart efter fremstillingen for vagthavende.

Det er, som nævnt, i alle tilfælde anført hvornår lægen blev tilkaldt. Det er også i alle på nær 4 tilfælde angivet hvornår lægetilsyn fandt sted.

Anholdelsestidspunktet og tidspunktet for indbringelse til politistationen fremgår af sagerne, men ikke tidspunktet for fremstillingen for vagthavende. Tidspunktet for indsættelse i detentionen fremgår i nogle tilfælde.

Lægetilkald er i 2 tilfælde sket henholdsvis 10 og 15 minutter før indbringelsen til stationen (i begge tilfælde ca. 15 minutter efter anholdelsen). Det drejer sig om AP.nr. 15846 og 16354. I yderligere et tilfælde er der sket tilkald samtidig med indbringelsen (AP.nr. 16618). I 3 andre tilfælde er tilkald sket mellem 5 og 10 minutter efter indbringelsen. I 5 tilfælde er tilkald sket mellem 10 og 15 minutter efter indbringelsen. I et tilfælde er tilkald sket efter 20 minutter, i 7 tilfælde fra 30 til 36 minutter efter indbringelsen og i det sidste tilfælde 41 minutter efter indbringelsen.

Tilkaldelse af læge skal, som nævnt, efter PD-orienteringen ske umiddelbart efter fremstillingen for vagthavende og efter min opfattelse snarest muligt efter indbringelsen.

Jeg går ud fra at fremstilling for vagthavende sker umiddelbart efter indbringelsen. Det fremgår ikke hvor lang tid en sådan fremstilling normalt tager, eller hvor lang tid den har taget i de enkelte tilfælde, men jeg er opmærksom på at fremstillingstiden varierer fra tilfælde til tilfælde.

Efter min opfattelse er lægetilkald der sker mere end 10-15 minutter efter indbringelsen, ikke snarest muligt. Det er således efter min opfattelse beklageligt at der i de 9 sidstnævnte tilfælde gik mellem 20 minutter og 41 minutter efter indbringelsen før der skete lægetilkald.

I den nye detentionskundgørelse er det anført at der under transporten til politistationen skal ske underretning af vagthavende der skal tilkalde læge (§ 6). Lægeundersøgelse skal endvidere ske inden endelig anbringelse i detentionen (§ 12). Lægetilkald skal således ske umiddelbart efter underretningen og vil derfor normalt være sket inden den tilbageholdte indbringes og fremstilles for vagthavende.

Under henvisning hertil, foretager jeg mig ikke yderligere vedrørende spørgsmålet om tidspunktet for lægetilkald.

Hvis der var lægetilsyn i de 4 tilfælde som jeg har omtalt ovenfor, hvor notat mangler, fremgår det på grund af manglende notat ikke hvor lang tid der gik mellem tilkald og tilsyn.

I et tilfælde fandt tilsyn sted 15 minutter efter tilkaldet. I et tilfælde gik der 25 minutter mellem tilkald og tilsyn. I 9 tilfælde gik der mellem 35 og 45 minutter mellem tilkald og tilsyn. I 3 tilfælde gik der 50 minutter mellem tilkald og tilsyn, og i de sidste 2 tilfælde henholdsvis 1 time og 1 time og 5 minutter (AP.nr. 16346 og 16395).

I forhold til tidspunktet for indbringelsen gik der i et tilfælde 15 minutter fra indbringelsen til lægetilsynet. I 5 tilfælde gik der mellem 40 og 55 minutter fra indbringelsen til lægetilsynet. I 6 tilfælde gik der mellem 1 time og 1 time og 15 minutter, i 3 tilfælde mellem 1 time og 20 minutter og 1 time og 30 minutter, og i det sidste tilfælde gik der 1 time og 40 minutter fra indbringelsen til lægetilsynet.

Jeg har tidligere i forbindelse med inspektion af detentioner udtalt at lægetilsyn der sker mere end en time efter indbringelsen, efter min umiddelbare opfattelse ikke er snarest muligt.

Da der kun i enkelte tilfælde er gået væsentligt mere end en time mellem indbringelsen og lægetilsynet, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om tidspunktet for lægetilsyn i sagerne.

Jeg beder om oplysning om den fremgangsmåde der følges på Station 2 ved tilkald af læge, herunder hvilke aftaler med læger der måtte være indgået med henblik på gennemførelse af tilsyn med detentionsanbringelse snarest muligt efter indsættelsen i detentionen. Jeg henviser i den forbindelse også til Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 2. december 1997 til samtlige politimestre og Politidirektøren i København hvori ministeriet har henstillet at der indgås lokale aftaler hvor dette er nødvendigt for effektivt at sikre det foreskrevne lægetilsyn ved detentionsanbringelse.

3.3. Oplysninger fra kriminalregistret

Efter kundgørelsens § 12 skal der hurtigst muligt og inden anbringelse i detentionsrum iværksættes, indhentes oplysninger om den tilbageholdte i kriminalregistret med henblik på f.eks. skærpet tilsyn, eventuelle sygdomme mv.

Der er ingen rubrikker i anholdelsesblanketten vedrørende forespørgsel til kriminalregistret, men i udskriften fra POL-SAS er der en rubrik ”KR” og

en rubrik ”KR. dato” som formodentlig hentyder til kriminalregistret. Sidstnævnte rubrik er udfyldt i alle tilfælde, og der ses således at være sket forespørgsel i kriminalregistret hvilket jeg går ud fra sker rutinemæssigt.

3.4. Visitation

Efter kundgørelsens § 13, stk. 1, skal der inden anbringelse i detentionen ske visitation i overværelse af vagthavende. Ved visitationen skal der som hovedregel medvirke to polititjenestemænd som hver for sig skal foretage en fuldstændig undersøgelse af den tilbageholdte. Den tilbageholdte skal fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Herudover skal bl.a. samtlige lommer tømmes, og de bør krænges ud hvis det er muligt. Efter bestemmelsens stk. 2 må en egentlig visitation kun foretages af personer af samme køn som den der visiteres.

I PD-orienteringen er det i § 5, stk. 1, anført at der skal foretages en grundig visitation af den anholdte.

I forbindelse med min inspektion af detentionen i Nykøbing Falster udtalte jeg at jeg – da formålet med visitation forud for indsættelse i detentionen er at sikre at den pågældende fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade – går ud fra at der efter bestemmelsen i § 13 altid er pligt til at foretage en egentlig visitation (i form af beføling af den ”indre” beklædning), og at det således ikke er tilstrækkeligt med en overfladisk visitation af den ydre beklædning. Jeg forstår herefter sondringen i § 13 mellem visitation og egentlig visitation sådan at bestemmelsen i § 13, stk. 2, om egentlige visitationer alene har til hensigt at angive at der skal være kønsfællesskab mellem den der foretager denne del af visitationen, og den der visiteres. (I den nye kundgørelse er bestemmelsen om visitation på dette punkt ændret. Hvis omstændighederne tilsiger en visitation der kan krænke blufærdighe-

den, må denne visitation alene foretages af personer af samme køn som den tilbageholdte, jf. § 13, stk. 4).

Efter bestemmelsen i § 13, stk. 3, skal penge og værdigenstande der fratages en tilbageholdt, noteres, f.eks. i anholdelsesprotokollen. (I den nye kundgørelse er der indført pligt til også at anføre navnene på de polititjenestemænd der har forestået visitationen, jf. § 13, stk. 5, 2. punktum).

Anholdelsesblanketten indeholder et felt til angivelse af hvem der har visiteret den pågældende. Der er foretaget notat i dette felt i alle på nær 2 tilfælde (AP.nr. 16461 hvor det, som anført ovenfor, er uklart om der er tale om en detentionsanbringelse eller en venterumsanbringelse, og AP.nr. 16618). I sidstnævnte tilfælde fremgår det dog indirekte ved angivelse af et pengebeløb der er inddraget fra den tilbageholdte, at der er sket visitation. Jeg går imidlertid ud fra at der også skete visitation i det andet tilfælde som jeg antager var en detentionsanbringelse, jf. ovenfor.

I 2 tilfælde mangler bagsiden af anholdelsesblanketten (AP.nr. 16096 og 16098), men af rubrikkerne vedrørende inddragne penge og effekter i de øvrige sager fremgår det at der i næsten alle tilfælde er inddraget penge, og i visse tilfælde tillige andre effekter (ringe, ur, kæde og mobiltelefoner). For så vidt angår de tilfælde hvor det alene er noteret at der er inddraget penge, går jeg ud fra at der ikke blev fundet andre værdigenstande idet jeg antager at det ellers havde været noteret. I 4 tilfælde er det udtrykkeligt ved et ”0” anført at der ikke var nogen penge at inddrage. Ud over det tilfælde hvor det ikke fremgår at der skete visitation (AP.nr. 16461), er der yderligere et enkelt tilfælde (AP.nr. 16760) hvor der ikke er anført noget om inddragne effekter hvilket jeg forstår sådan at der hverken var penge eller andet at inddrage.

I 9 tilfælde er det kun med tjenestenummer angivet hvem der har foretaget visitation, i 8 tilfælde kun med navn, og i et enkelt tilfælde med såvel navn som tjenestenummer.

I et enkelt tilfælde (AP.nr. 16760) er det angivet at visitationen blev foretaget af to personer. I alle de øvrige tilfælde er der kun angivet en person. For det ene tilfældes vedkommende hvor visitationen kun fremgår indirekte ved notat i rubrikkerne om inddragne penge og effekter, fremgår det dog ikke om den blev foretaget af en eller to polititjenestemænd. Der har således ikke ”som hovedregel” medvirket to polititjenestemænd ved visitationen.

Det fremgår endvidere ikke om visitation er sket i overværelse af vagthavende, eller om der er sket en egentlig visitation. I 2 tilfælde fremgår det at det var vagthavende selv der forestod visitationen (AP.nr. 16095 og 16096). (Jeg er opmærksom på at der efter den nye kundgørelse ikke længere gælder et krav om at visitation skal ske under overværelse af den vagthavende).

Jeg beder politidirektøren om at redegøre for praksis på Station 2 med hensyn til visitation forud for indsættelse i detentionen.

I 8 af de 9 tilfælde hvor det alene ved tjenestenummer er angivet hvem der forestod visitationen, er det også kun ved tjenestenummer angivet hvem der anholdt og indbragte den tilbageholdte. Det fremgår imidlertid i alle tilfælde ved angivelse af navn i POL-SAS hvem der anholdt vedkommende. I 3 af disse tilfælde er der sammenfald af tjenestenummerangivelsen for anholderen og den der visiterede, og det fremgår heraf at det var en mand. I 2 tilfælde var det samme vagthavende der visiterede, og i det ene tilfælde er denne angivet ved navn (AP.nr. 16096), men dog kun ved efternavn. Det kan derfor ikke udledes hvilket køn vedkommende havde. I de øvrige 3 tilfælde var den der visiterede ikke den samme som den der anholdt vedkommende, og det kan derfor ikke udledes om visitation blev foretaget af en mandlig eller

en kvindelig ansat. Det sidste (9.) tilfælde er den sag hvor visitationen blev foretaget af to personer (AP.nr. 16760). Det ene tjenestenummer er identisk med tjenestenummeret på den der indbragte den pågældende – en mandlig polititjenestemand. Derimod fremgår det ikke om den anden polititjenestemand som medvirkede ved visitationen, er mand eller kvinde.

For det tilfældes vedkommende hvor det kun indirekte af rubrikkerne vedrørende inddragne penge og effekter fremgår at der skete visitation, er det heller ikke muligt for mig at kontrollere om den blev foretaget af en person af samme køn som den der blev visiteret. For det tilfældes vedkommende hvor det ikke fremgår at der skete visitation, fremgår det selvfølgelig heller ikke hvem der forestod visitationen hvis en sådan fandt sted (hvad jeg som nævnt går ud fra).

I et tilfælde var der tale om detentionsanbringelse af en kvinde (AP.nr. 16618). Det er den sag hvor det kun indirekte ved angivelse i rubrikken vedrørende inddragne penge og effekter fremgår at der fandt en visitation sted. Det fremgår således ikke om visitationen blev foretaget af en mand eller en kvinde.

Hvis der skete en egentlig visitation i dette tilfælde, beder jeg hvis det er muligt, om at få oplyst om denne del af visitationen blev foretaget af kvindeligt personale.

I et andet tilfælde vedrørende detentionsanbringelse af en mand blev visitationen foretaget af en kvinde (AP.nr. 16472). Det er den sag hvor det i POLSAS er noteret at der er tale om en arrestanbringelse, men hvor jeg som nævnt ovenfor, umiddelbart går ud fra at der indtil overførslen var tale om en detentionsanbringelse.

Jeg beder om oplysning om hvorvidt der skete en egentlig visitation i dette tilfælde.

I 2 tilfælde mangler bagsiden af anholdelsesblanketten, og det er derfor ikke muligt i disse sager at se om den tilbageholdte ved løsladelsen har kvitteret for udleverede effekter. I 12 tilfælde har den detentionsanbragte kvitteret for modtagelsen af de inddragne penge mv. I 2 tilfælde (AP.nr. 16262 og 16472) er der en bølget streg, men det fremgår ikke om det er den tilbageholdte der har kvitteret på denne måde, eller der er tale om angivelse af at den tilbageholdte ikke har ønsket at kvittere. Jeg går ud fra at den tilbageholdte også i de tilfælde hvor kvittering mangler, har fået tilbageleveret de inddragne penge mv., og at den manglende kvittering herfor alene skyldes at vedkommende ikke har ønsket at kvittere.

Der er ingen bestemmelser i kundgørelsen der foreskriver at den tilbageholdte skal kvittere, men fra mine inspektioner af andre detentioner er jeg bekendt med at der følges en praksis med kvittering de fleste steder. I den nye detentionskundgørelse er der en bestemmelse om at den tilbageholdte skal anmodes om at kvittere for udlevering af fratagne effekter (§ 22, stk. 2).

Efter min opfattelse bør det også noteres hvis den tilbageholdte ikke ønsker at kvittere så der ikke er tvivl om at den pågældende har fået udleveret sine effekter.

3.5. Tilsyn

Efter § 17, stk. 1, skal der ske et effektivt tilsyn med detentionsanbragte personer. Tilsyn skal, efter bestemmelsens stk. 4, ske så hyppigt som den indsattes tilstand gør det nødvendigt, og ”så vidt muligt” mindst en gang hver halve time. Når der har været foretaget tilsyn, skal dette noteres med angivelse af klokkeslæt og underskrift eller initialer, jf. stk. 5. Overvågning af detentionsrum med tekniske hjælpemidler, herunder tilsyn der alene foretages ved at kigge gennem spionøjet i døren til detentionsrummet, kan anvendes som supplement til det i stk. 4 foreskrevne tilsyn, men kan ikke træde i stedet herfor, jf. stk. 6.

I PD-orienteringen er det i § 6, stk. 2, anført at der skal ske tilsyn så ofte som den detentionsanbragtes tilstand gør det nødvendigt, og med særlig opmærksomhed indtil lægeundersøgelse har fundet sted. Tilsyn skal ske personligt, jf. stk. 1. Råder stationen over et moderne elektronisk lytte- og overvågningsudstyr, kan dette delvist erstatte det personlige tilsyn, når den anbragte personligt er tilset to gange og ikke befinder sig i en farlig situation, jf. stk. 2. Station 2 var, som nævnt ovenfor, ikke omfattet af forsøgsordningen i den periode i løbet af hvilken de gennemgåede anbringelser fandt sted. Den nye kundgørelse indeholder i § 18, stk. 2-5, nærmere forskrifter for ordningen.

Under inspektionen af Station 2 blev det som nævnt under pkt. 2, oplyst at rapporterne nok ikke var fyldestgørende udfyldt, men at det i alle tilfælde har skyldtes arbejdspress på grund af andre opgaver. Selv om der ikke er gjort notat herom, er der således udført de tilsyn som skal udføres efter kundgørelsen.

Af anholdelsesblanketten fremgår dato og klokkeslæt for anholdelse, indbringelse og løsladelse. Der er ikke fortrykte rubrikker til angivelse af tidspunktet for indsættelsen i detentionen, men det fremgår i nogle tilfælde hvornår det er sket, jf. nærmere nedenfor.

Der er i alle tilfælde på nær et (AP.nr. 16004) gjort notat om tilsyn. I sagen AP.nr. 16004 blev den pågældende indbragt den 24. november 2000 kl. 17.23 og løsladt samme dag kl. 19.20. Han opholdt sig således kun knap 2 timer i detentionen. Læge blev tilkaldt kl. 17.35, men der er ikke notat om at lægetilsyn fandt sted.

Jeg beder om at få oplyst årsagen til at der ikke er notater om tilsyn i denne sag.

Notatet om tilsyn er foretaget ved angivelse af klokkeslæt for hvert tilsyn. I ingen tilfælde er der angivet underskrift eller initialer ud for tilsynene, men der er i stedet – i overensstemmelse med de fortrykte angivelser – angivet tjenestenummer på de polititjenestemænd der har foretaget tilsynene.

I den nye kundgørelse er det anført at der efter ethvert tilsyn (såvel personligt som elektronisk) skal ske notat herom med angivelse af klokkeslæt og ”navn” på den polititjenestemand der har udført tilsynet (§ 18, stk. 5).

Da underskrift og initialer i den nye kundgørelse er erstattet af navn, og jeg således går ud fra at politiet nu i alle tilfælde angiver navn i stedet for tjenestenummer, foretager jeg mig ikke mere vedrørende spørgsmålet om hvorvidt angivelse af tjenestenummer var i overensstemmelse med kravet i den dagældende kundgørelse om angivelse af underskrift eller initialer.

Der er fortrykt ”tj.nr.” to gange ud for hvert tilsyn, og det synes således forudsat at tilsyn om muligt sker ved to personer hvilket kun er sket i få tilfælde. Det fremgår dog hverken af kundgørelsen eller PD-orienteringen at tilsyn skal ske ved to personer; tværtimod er det i § 6 anført at tilsyn kan udføres af vagthavende selv eller af ”en” polititjenestemand der er instrueret om fremgangsmåden ved detentionstilsyn.

I 3 tilfælde er første tilsyn noteret til henholdsvis 10, 20 og 45 minutter før indbringelsen til stationen (AP.nr. 16096, 15842 og 15846). Næste tilsyn er noteret henholdsvis 20 minutter og – for begge de 2 sidste sagers vedkommende – 1 time og 30 minutter efter. Der synes således for de 2 sidste sagers vedkommende at være tale om en forkert timeangivelse for første tilsyn.

Jeg anmoder om en udtalelse vedrørende tidsangivelserne for første tilsyn i disse 3 sager.

Tidspunktet for indsættelsen i detentionen fremgår som nævnt i nogle tilfælde. I 6 tilfælde (AP.nr. 16263, 16346, 16353, 16354, 16391 og 16395) er der således ud for første angivelse i tilsynsrubrikkerne anført ”inds.”, dvs. at første tilsyn er noteret som indsættelsen i detentionen. Det fremgår heraf at indsættelsen i detentionen i disse tilfælde skete samtidig eller 5 minutter efter indbringelsen. I 3 tilfælde (AP.nr. 16093, 16098 og 16760) er tidspunktet ud for første tilsyn det samme som tidspunktet for indbringelsen. Da jeg for så vidt angår disse 3 tilfælde og de ovenfor anførte hvor tidspunktet for indbringelsen og indsættelsen i detentionen er identiske, går ud fra at der er sket fremstilling for vagthavende og visitation inden indsættelsen i detentionen, antager jeg imidlertid at tidspunkterne ikke er helt sammenfaldende, men at indsættelsen i detentionen er sket kort efter indbringelsen. I 2 tilfælde er første notat henholdsvis 7 og 15 minutter efter indbringelse (AP.nr. 16461 og 16618), og jeg går ud fra at der også her er tale om tidspunktet for selve indsættelsen i detentionen. I de 3 sager hvor der skete overførsel fra natberedskabet, er første tilsyn noteret til samme tid som er angivet (på bagsiden) for selve overførslen. Jeg forstår det sådan at dette tidspunkt er tidspunktet for modtagelsen på Station 2.

For alle de nævnte 14 sagers vedkommende regner jeg således det næste noterede tilsyn som det første efter indsættelsen i detentionen.

For AP.nr. 16096, hvor første tilsyn er noteret til at være foregået før indbringelsen til stationen, regner jeg først det tredje tilsyn for første tilsyn. Det skyldes at andet noterede tilsyn fandt sted 10 minutter efter indbringelsen, hvilket derfor umiddelbart synes at være tidspunktet for indsættelsen i detentionen.

Med hensyn til de 2 andre sager hvor første tilsyn er noteret til at være foregået før indbringelsen til stationen (AP.nr. 15842 og 15846), går jeg umiddelbart ud fra at der er tale om en forkert timeangivelse. Jeg lægger til grund at indsættelse i detentionen er sket forholdsvis hurtigt efter fremstilling og

visitation efter indbringelsen der skete henholdsvis kl. 16.55 og 17.10, og at første tilsyn var kl. 17.25 i stedet for 16.25. Næste tilsyn herefter er noteret til kl. 17.52. Jeg lægger på denne baggrund til grund at dette er første tilsyn, og at det er sket henholdsvis ca. 40 og 30 minutter efter indsættelsen i detentionen.

Første tilsyn efter indsættelsen i detentionen i disse 17 tilfælde er i et tilfælde sket efter 15 minutter (AP.nr. 16096). I 7 tilfælde er der gået 30 minutter. I 5 tilfælde er der gået mellem 38 og 47 minutter. I et tilfælde (AP.nr. 16354) gik der 50 minutter (og det var et lægetilsyn). I 2 tilfælde gik der henholdsvis 58 minutter og 1 time (AP.nr. 16353 og 16395), og i det sidste tilfælde 1 time og 10 minutter (AP.nr. 16346).

I 4 af de resterende 5 tilfælde er første tilsyn noteret til mellem 28 og 32 minutter efter indbringelsen til politistationen (AP.nr. 16472, 15702, 16095 og 16470). I det sidste tilfælde er første tilsyn noteret 50 minutter efter indbringelsen (AP.nr. 16419). Jeg går ud fra at indsættelsen i detentionen også i dette tilfælde er sket forholdsvis hurtigt efter indbringelsen og fremstillingen for vagthavende samt visitation. Ud fra en vurdering af hvor lang tid der er forløbet med fremstilling og visitation lægger jeg således til grund at første tilsyn er sket ca. 35-40 minutter efter indsættelsen i detentionen.

I de 22 tilfælde er der således i 6 tilfælde gået mellem 35 og 47 minutter, i et tilfælde 50 minutter, i 2 tilfælde ca. 1 time, i et tilfælde 1 time og 10 minutter, mens de øvrige første tilsyn er sket efter højst 30 minutter.

Henset til at der kun i få tilfælde er gået længere, herunder kun i enkeltstående tilfælde væsentligt længere, end 30 minutter inden første tilsyn efter indsættelsen i detentionen, har jeg ikke anledning til at foretage mig noget vedrørende dette forhold.

Notater om senere tilsyn er ført med intervaller mellem 5 minutter og 1 time og 30 minutter. Af 111 efterfølgende tilsyn i alt (herunder lægetilsyn) er der i 100 tilfælde sket tilsyn med maksimalt 30 minutters interval, i mange tilfælde under 30 minutter. I 5 tilfælde er der gået 35-40 minutter mellem to noterede tilsyn, hvoraf der i det ene tilfælde (AP.nr. 16353) ud for sidste tilsyn er anført at der samtidig skete løsladelse. I 4 tilfælde er der gået 45-50 minutter mellem tilsyn, hvoraf der i et tilfælde ud for sidste tilsyn er anført at der samtidig skete overførsel til Station 1 (AP.nr. 16096). I de sidste 2 tilfælde er der gået henholdsvis 1 time og 1½ time (begge i AP.nr. 16353). De tilsyn der er sket med mere end 30 minutters interval, fordeler sig på i alt 5 anbringelser.

Da der kun i ganske få tilfælde er gået (væsentligt) længere end 30 minutter mellem tilsyn, har jeg ikke grundlag for at foretage mig yderligere vedrørende dette forhold.

Løsladelsestidspunktet er angivet i alle sager (også i de 2 sager hvor bagsiden mangler – AP.nr. 16096 og 16098). I 3 tilfælde er der dog tale om overførsel til henholdsvis Vestre Fængsel (AP.nr. 16472), skadestue (AP.nr. 16098) og Station 1 (AP.nr. 16096).

Med hensyn til vurdering af sidste tilsyn i forhold til løsladelsen er jeg opmærksom på at der fra det tidspunkt hvor den pågældende udtages af detentionen, og til vedkommende løslades, medgår tid til udlevering af eventuelle inddragne effekter og penge mv., til eventuelt toiletbesøg og til eventuel afhøring.

I 7 tilfælde er sidste tilsyn sammenfaldende med det angivne løsladelsestidspunkt, og i nogle af disse tilfælde er det ud for sidste tilsyn anført at der skete løsladelse på dette tidspunkt. Jeg medregner her de 2 sager hvor bagsiden mangler idet det ud for sidste tilsyn er anført at der skete overførsel til henholdsvis Station 1 og skadestue. I et tilfælde er løsladelse sket 10 minut-

ter efter sidst noterede tilsyn. I 4 tilfælde er der gået mellem 30 og 35 minutter mellem sidst noterede tilsyn og løsladelsen. I 3 tilfælde er der gået mellem 45 og 56 minutter fra sidst noterede tilsyn til løsladelsestidspunktet.

I 4 tilfælde er der gået fra 1 time til 1 time og 35 minutter, og i de sidste 3 tilfælde henholdsvis 2 timer og 10 minutter (AP.nr. 16419), 3 timer og 35 minutter (AP.nr. 16461) og 6 timer og 30 minutter mellem sidst noterede tilsyn og løsladelsestidspunktet (AP.nr. 16395).

Det er beklageligt at der i 7 tilfælde enten ikke er sket tilsyn i overensstemmelse med kundgørelsen i den sidste del af anbringelsen, eller at der ikke er gjort notat herom.

Vedrørende den detentionsanbragtes tilstand er der udover notater i nogle af sagerne om (graden af) påvirkethed, i enkelte tilfælde angivet skader mv. som blev konstateret ved indbringelsen. I andre tilfælde er det noteret, f.eks. ved et minus, at der ikke var nogen skader mv. Ved et enkelt tilsyn er det noteret at der intet var at bemærke, men ellers er der ikke i forbindelse med tilsynsnotaterne noteret noget om den detentionsanbragtes tilstand.

Efter kundgørelsens § 17, stk. 8, kan der i politikredsene fastsættes lokale bestemmelser om tilsynets forløb. Politidirektøren har som nævnt ovenfor fastsat nærmere regler om detentionsanbringelse i PD-Orientering nr. 39 af 11. oktober 2000. Herudover har Politidirektøren/Københavns Politi udsendt skrivelse af 23. august 2000 til stationslederne i ordenspolitiet på Station 1-6 om lægetilsyn med detentionsanbragte, jf. ovenfor under pkt. 3.2., og skrivelser af 27. april 2000 og 31. juli 2000. Skrivelsen af 27. april 2000 indskærper at oplysninger i sager om detentionsanbringelse altid skal opdateres (jf. en anmodning (af 1. marts 2000) fra Rigspolicefene om at der ikke sker kassation af noteringer mv. om detentionsanbringelser). I skrivelsen af 31. juli 2000 er der fastsat retningslinier for videreformidling af PD-orienteringer, instrukser og regelændringer. Jeg har i rapporten om min in-

spektion af detentionen på Station 1 bedt om kopi af eventuelle andre lokale regler vedrørende detentionsanbringelse.

3.6. Løsladelsestidspunktet

Efter kundgørelsens § 18 skal tidspunktet for løsladelse fremgå af anholdelsesprotokollen. Det fremgår i alle tilfælde af bagsiden af anholdelsesblanketten og den elektroniske anholdelsesprotokol (som dog mangler i de 3 tilfælde hvor den tilbageholdte blev overført fra Station 3). Der er i enkelte tilfælde mindre forskelle i tidsangivelserne de to steder.

3.7. Vejledning om alkoholbehandling og -afvænnning

Efter § 19 i kundgørelsen skal den pågældende inden han/hun forlader politistationen, vejledes om mulighederne for alkoholafvænnning og -behandling. Rigspolitichefen har udarbejdet en pjece herom som er omtalt i Rigspolitichefens cirkulæreskrivelse af 24. november 1987.

I § 8 i PD-orienteringen af 11. oktober 2000 er det anført at den tilbageholdte ved løsladelsen skal have udleveret ovennævnte pjece.

I forbindelse med min inspektion af detentionen i Herning oplyste Justitsministeriet at der kan være behov for en revision af Rigspolitichefens pjece (som er fra oktober 1987), og at ministeriet ville tage spørgsmålet herom op over for Rigspolitichefen.

Efter bestemmelsen i § 19 har politiet en forpligtelse til at vejlede alle detentionsanbragte om mulighederne for alkoholafvænnning og -behandling. Vejledning vil kunne ske mundtligt og/eller skriftligt (ved udlevering af den nævnte pjece eller andre pjecer om spørgsmålet). Efter ikrafttrædelsen af den nye kundgørelse skal der nu i alle tilfælde udleveres skriftlig vejledning (enten Rigspolitichefens pjece eller lokal udarbejdet pjece der indeholder de

samme oplysninger), jf. § 21, stk. 1. Der er samtidig indført notatpligt med hensyn til spørgsmålet om der er sket en sådan vejledning (§ 21, stk. 2).

Særlige forhold kan dog gøre at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades. Jeg sigter her til tilfælde hvor den pågældende ved tidligere lejligheder har modtaget vejledning, og til tilfælde hvor den detentionsanbragte udviser direkte modvilje mod at blive vejledt, herunder ved udlevering af pjece.

Der er, som nævnt, under feltet til angivelse af løsladelsestidspunktet et felt til notering vedrørende udlevering af pjece som jeg, som oplyst ovenfor, går ud fra sigter til (Rigspolitechefens) pjece om alkoholafvænnings og -behandling. Det er i intet tilfælde i dette felt (eller andetsteds) anført at vejledning om alkoholafvænnings og -behandling er udleveret.

I 15 tilfælde er det i POL-SAS anført at vejledning er udleveret. Det fremgår ikke om der hermed sigtes til vejledningen til anholdte eller vejledningen om alkoholafvænnings og -behandling. Da det i en meddelelse af 15. maj 2000 fra Station 2's edb-kontor (en meddelelse som Station 2 har udleveret sammen med andet materiale i forbindelse med inspektionen) fremgår at anholdelsesdispositionen VU for 'vejledning udleveret' som hovedregel skal opdateres som det første, går jeg ud fra at der sigtes til vejledningen til anholdte og ikke vejledningen om alkoholafvænnings og -behandling.

Der var, som nævnt under pkt. 1, et oplag af vejledningerne om alkoholafvænnings og behandling ved visitationsskranken, så jeg går ud fra at den normalt udleveres.

Idet jeg går ud fra at der nu gøres notat i detentionsrapporten om at vejledning er udleveret, jf. kundgørelsens § 21, stk. 2, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

4. Opfølgning

Jeg beder om at politidirektørens udtalelser mv. tilbagesendes gennem Justitsministeriet som jeg ligeledes beder om en udtalelse.

5. Underretning

Denne rapport sendes til Station 2, Politidirektøren i København, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Inspektionschef
Lennart Frandsen